

життєдіяльності та здатності конкурувати на світовому ринку. Світовий досвід свідчить, що лідери туристичної індустрії активно інтегрують принципи сталості в політику управління туристичними DESTИНАЦІЯМИ. Однак, в Україні процес переходу до сталого туризму відбувається порівняно повільно. Прискорити цей процес можливо за допомогою координованих зусиль уряду, місцевої влади, бізнесу та громад у сферах стратегічного планування, впровадження та контролю за сталим розвитком туристичних напрямків.

Список використаних джерел:

1. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції: монографія / За заг. ред. В.Г. Герасименко, О.Л. Михайлюк. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 332 с.
2. Носирев, О., Деділова, Т., Токар, І. Розвиток індустрії туризму та гостинності в українській економічній стратегії постконфліктної реконструкції. Соціально-економічні проблеми і держава (електронний журнал), 2022, вип. 26, вип. 1, с. 55–68.
3. Аналітичний звіт з науково-дослідної роботи «Аналітичне дослідження втрат туристичної індустрії від війни в Україні» <https://nto.ua/assets/files/ntou-library-war-Impact-analysis.pdf>
4. Божко Л. Д., Холодок В. Д. Туризм: проблеми та перспективи розвитку під час війни. Культура України. 2022. № 77. С. 60–62. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.077.07>.
5. Джинджоян В.В., Ботвінов Р.Г., Горб К.М. Роль державних інституцій у просуванні та розвитку освітнього туризму в Україні. Науковий погляд: економіка та управління. 2023. № 1. С. 156–161. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2023-81-23>.
6. Кучай О.В. Роль держави в організації туристичного бізнесу: міжнародний та український досвід. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Історія, економіка, філософія. 2022. Вип. 27. С. 58–67. DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9321.27.2022.276205>.
7. Роїк О.Р., Недзвецька О.В. Шляхи розвитку туристичної сфери України у воєнний період. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2022. Вип. 46. С. 11–15. DOI: <http://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2022-46-2>.
8. Степанов В.Ю. Державна політика розвитку туристично-рекреаційної діяльності: концептуальний аспект. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2023. Вип. 1. С. 62–71. DOI: <http://doi.org/10.52363/2414-5866-2023-1-7>.
9. Шум А. ТОП-10 найкращих гірськолижних курортів України. Отпуск Тайм. 2022. URL: <https://otpusktime.com/uk/krainy/girskolyzhni-kurorty-ukrayiny/>.

ТУРИЗМОЛОГІЯ І РЕКРЕАЛОГІЯ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ДИСЦИПЛІНИ: ОСВІТНІ АСПЕКТИ

Марта МАЛЬСЬКА¹, Юрій ЗІНЬКО¹, Лідія ДУБІС^{1,2}

¹Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

²Люблінський католицький університет Івана Павла II
Люблін, Польща

Abstract. *The educational aspects of two theoretical and methodological disciplines – tourismology and recreology – are considered. They are characterized by a pronounced interdisciplinary nature, which is based on the synthesis and integration of various sciences. The educational programs, syllabi and professional competencies that work in the training of specialists in the specialty J3 “Tourism and Recreation” are analyzed. The emphasis is on the peculiarities of the structure of the context of these disciplines and the issues of research and educational support. It is proposed to use the integrated theoretical and methodological course “Tourismology and Recreology” in educational programs for the master's level of education for the specialty J3 “Tourism and Recreation”.*

Key words: *tourismology, recreology, interdisciplinary nature, professional competencies, integrated course.*

У науковому і освітньому забезпеченні туризму і рекреаційної діяльності активізувались питання автономізації їх як наукових дисциплін та реформування підготовки спеціалістів. З

цього погляду вимагають критичного аналізу і переосмислення їх базові теоретико-методологічні науки – туризмологія і рекреаологія. Проблематика туризмології і рекреаології важлива в освітньому плані [7]. Перехід на європейський класифікатор галузей освіти (міжнародна стандартна класифікація освіти – галузі, МСКО–2013 дозволив розширити назву спеціальності з підготовки фахівців: спеціальність ІЗ (колись 242) має назву “Туризм і рекреація”, що привело у відповідність зміст наукових досліджень і їх викладання у вищій школі. Це підвищує роль туризмології і рекреаології як методологічних наук, особливо для II і III освітньо-кваліфікаційного рівня – магістрів і докторів філософії.

Мета представленого дослідження – проаналізувати науково-методологічну базу рекреаології і туризмології, їх взаємовідносини та місце і функції у підготовці фахівців з туризму та рекреації.

У цій роботі вирішуються такі завдання науково-методологічного і освітнього характеру:

1) інвентаризація теоретико-методологічної складової двох дисциплін міждисциплінарного характеру – рекреаології і туризмології та їх взаємовідносин в науковому та освітньому аспекті;

2) виявлення місця та функцій цих дисциплін у підготовці фахівців спеціальності ІЗ “Туризм і рекреація”.

Ці дослідження побудовані на основі використання низки методів аналізу контексту двох теоретичних дисциплін: порівняльно-аналітичного, системного та праксеологічного.

У більшості сучасних підручників з “Рекреології” чітко виділяється їх двохчленність [4; 19; 20; 25]. У вступній частині подають загальні характеристики сутності цієї дисципліни, основні категорії та концепції. Друга частина, як правило, містить аналіз основних типів ресурсів, територіальної організації рекреації та деталізації видів рекреаційних занять та багатьох курортологічних аспектів. Інколи дисципліни з рекреаології мають звужений (спеціалізований) характер: “Рекреологія та географія туризму” [14], “Туризм і рекреація” [27], “Рекреологія та рекреаційні комплекси світу” [21] чи “Рекреологія і курортна справа” [2]. Такі двохчленні та спеціалізовані курси в більшості вузів України читають на бакалаврському освітньо-кваліфікаційному рівні. Щодо викладання рекреаології на більш теоретичному рівні, то вона присутня у відповідних курсах у магістратурі – “Рекреологія” чи “Туризмологія і рекреаологія”.

В освітньому процесі “Туризмологія” використовує як монографічні [1; 6; 26; 28; 29], так і методичні публікації [3; 6; 7; 8; 9; 10]. Тут увагу звертають як на методологічну її складову, так і на детальний аналіз наукових і прикладних дисциплін – складових туризмології. Підкреслюється, що туризмологія – це синтез дисциплін, які вивчають туризм в межах існуючих наук та видів діяльності.

За твердженням основних авторів двох наук теоретико-методологічного плану – туризмології і рекреаології, – вони мають виражений міждисциплінарний характер. Вони об’єднують доробки спеціалізованих наук, пов’язаних з туризмом і рекреацією. В туризмології основу її міждисциплінарного характеру утворюють науки гуманітарного (філософія туризму, психологія туризму, педагогіка туризму) і соціально-економічного плану (економіка туризму, географія туризму, екологія туризму). У цей міждисциплінарний спектр входять також наукові дисципліни, що узагальнюють туристичну діяльність (технологія туризму, анімація туризму, ескурсологія). Новим кроком у формуванні міждисциплінарного характеру туризмології є тенденція щодо створення дисциплін інтердисциплінарного типу (геоекономіка туризму, геоекологія туризму), де об’єднання кількох дисциплін дає змогу робити у дослідженнях спільні висновки.

У рекреаології міждисциплінарний характер цієї науки проявляється в тому, що її розглядають в біологічному, психологічному, соціальному, економічному та екологічному плані [30]. Одночасно підкреслюється, що рекреаологія опирається на дисципліни, які представляють сфери суспільної діяльності з відновлення фізичного і психічного стану людей. Серед видів рекреаційної діяльності виділяють лікування з функцією профілактики, відпочинок як своєрідну релаксацію, туризм та фізичну рекреацію зі спортом і фізкультурою. Часто вузьке розуміння

рекреалогії пов'язують з певним видом рекреаційної діяльності, зокрема, з відпочинком або дозвіллям. До наукових дисциплін, які мають найбільший теоретичний і практичний доробок в галузі рекреації слід зачислити – рекреаційну географію, рекреаційну економіку, рекреаційну соціологію, курортологію, рекреаційне природокористування.

Одночасно слід зауважити, що рекреалогія має два трактування: “широке” і “вузьке” – як складова інших наук. У першому підході (широкому) щодо співвідношення між собою теоретико-методологічних наук туризмології і рекреалогії потрібно відмітити наступне: туризмологія і рекреалогія як міждисциплінарні дисципліни мають свої об'єкти і предмети дослідження. Деякі зі спеціалізованих дисциплін є одночасно складовими обох цих наук – географія туризму і рекреації, геоєкологія туризму і відпочинку, курортологія. У широкому науковому розумінні туризмологія і рекреалогія мають статус відносної автономності одна щодо іншої.

Водночас, при виборі певних аспектів дослідження в рекреалогії, вона може вживатися у вузькому значенні як складова інших дисциплін. В узагальнюючій монографії “Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму” [29] рекреалогія виступає як одна зі складових туризмології. Тут підкреслюється, що “рекреалогія є розділом туризмології, який досліджує процеси і методи відновлення фізичних та ментальних сил людини за допомогою рекреаційних ресурсів, що використовують для лікування, відпочинку, оздоровлення” [29, с. 340]. Одночасно рекреалогія у вузькому тематичному розумінні виступає також як розділ антропоєкології, де досліджують відносини людини і середовища. Такий двоїстий характер рекреалогії необхідно враховувати при аналізі її теоретико-методологічної бази.

Чисельні силабуси про рекреалогію свідчать, що студентам в їх структурі пропонується загальне розуміння науки, а далі детальніше розглядаються ресурсні, економічні чи географічні аспекти рекреаційної діяльності. Зокрема, у силабусі для курсу “Рекреалогія” для другого (магістерського) рівня [23] зазначено такий набір спеціальних (фахових) компетенцій: СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації; СК 4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду; СК 6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації [23]. Так чи інакше, з цього переліку компетентностей видно, що вони охоплюють значно ширший науково-методичний апарат, ніж сама рекреалогія – тобто, для підготовки фахівців з такими компетентностями в цьому курсі треба розглядати і питання туризмології.

Дуже вдалим рішенням наразі може бути об'єднання туризмології і рекреалогії в одну дисципліну для викладання здобувачам магістерського освітнього рівня, принаймні, поки не буде ширше опрацьовано науково-методичні засади рекреалогії. Зокрема, такий досвід є на кафедрі туризму географічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка, де для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня викладають дисципліну “Туризмологія і рекреалогія”. Ця дисципліна розвиває цілу низку дуже важливих спеціальних (фахових) компетентностей: СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації; СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації; СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях; СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією; СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації; СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку [22].

Розширення предметної сутності спеціальності ІЗ (колишня 242) “Туризм і рекреація” дозволяє успішно використати у підготовці фахівців накопичений науково-освітній матеріал, а

також модернізувати існуючі навчальні програми бакалаврського і магістерського рівня. З'являються можливості комплексування туристичних і рекреаційних досліджень, їх видів занять, а також методологічного забезпечення базових курсів з туризмології і рекреалогії. Зокрема, для географічних факультетів університетів, де здійснюється підготовка фахівців зі спеціальності “Туризм і рекреація” існують підстави включення у бакалаврську програму таких базових і вибіркових курсів як “Туристично-рекреаційні ресурси” [13; 15], “Географія туризму і рекреації”, “Туристично-рекреаційні комплекси світу” [12; 13], “Курортологія”, “Оздоровчий і лікувальний туризм”, “Геоecологія рекреації” [31], “Анімація туризму” та інші.

В магістерських програмах, що мають більше виражений методологічний та праксеологічний характер, серед дисциплін можемо побачити такі курси як “Туризмологія і рекреалогія”, “Рекреалогія”, “Екскурсологія”, “Управління проєктами в рекреаційно-туристичній діяльності”, “Інноваційні технології в туризмі” та інші. Вибір цих дисциплін професійної підготовки має забезпечити, на думку розробників програм, високоякісну підготовку фахівців з туризму і рекреації магістерського рівня. На кафедрі туризму географічного факультету Львівського національного університету вже багато років діють дві магістерських програми за спеціальністю ІЗ (242) Туризм і рекреація другого (магістерського) рівня вищої освіти: “Туристична діяльність” і “Міжнародний туризм” [16; 17]. Обидві програми регулярно проходять переатестацію і оновлюються відповідно до освітніх змін (найновіше оновлення обох програм відбулося 2024 року), але рівень підготовки залишається сталим. Кваліфікація у цих програмах визначена “Магістр з туризму і рекреації” [16; 17]. Серед циклу дисциплін професійної та практичної підготовки зазначено такі як “Туризмологія і рекреалогія”, “Екскурсологія”, “Ринок рекреаційно-туристичних послуг”, “Актуальні проблеми туризму і рекреації”.

У 2025 році на кафедрі готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації географічного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки було підготовлено і поширено для обговорення проєкт “Освітньо-професійна програма “Туризм” другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю ІЗ Туризм та рекреація (проєкт для обговорення). Кваліфікація: Магістр з туризму і рекреації” [18]. До переліку компонентів цієї освітньо-професійної програми увійшли такі дисципліни з циклу професійної підготовки як “Туризмологія”, “Екскурсологія”, “Рекреалогія”, “Управління проєктами в рекреаційно-туристичній діяльності”, “Інноваційні технології в туризмі”, “Логістика в туризмі”, “Управління якістю туристичних послуг”. Фактично, три з них (туризмологія, рекреалогія і екскурсологія) покликані представити здобувачам якомога ширше увесь спектр теоретичних знань, а інші дисципліни професійної підготовки мають поглибити праксеологічні засади туристичної діяльності.

У всіх трьох розглянутих програмах такий вибір дисциплін професійної підготовки засвідчує важливість науково-методичного циклу дисциплін у формуванні високопрофесійних фахівців магістерського рівня, які матимуть широкий спектр необхідних компетенцій для роботи у сфері туризму і рекреації.

Ці освітньо-наукові проблеми доповнюються питаннями місця і ролі туризмології і рекреалогії в освітньому процесі при підготовці бакалаврів і магістрів зі спеціальності ІЗ “Туризм і рекреація”. Тут важливим є спектр дисциплін, які повинні вивчати здобувачі фахової освіти та правильне співвідношення дисциплін теоретичного та спеціалізованого типу.

Вивчення освітніх аспектів двох теоретичних дисциплін – туризмології і рекреалогії, – в сучасних освітніх планах свідчить про їх різне місце у підготовці фахівців спеціальності ІЗ “Туризм і рекреація”. Рекреалогія здебільшого належить до дисциплін бакалаврського курсу і читається на молодших курсах. В тематичних планах цієї дисципліни теоретико-методологічна складова надається у вступних лекціях, а більша частина курсу присвячена рекреаційним ресурсам, територіальній організації рекреації і туризму, регіональним студіям, тобто має переважно прикладний характер [11; 15]. У силабусах зазначають, що ця дисципліна, окрім загальних, розвиває низку таких спеціальних (фахових) компетентностей як: К15. Знання та

розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій; K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів [24]. Натомість туризмологія є провідною дисципліною на магістерських програмах.

Загалом, з точки зору підготовки фахівців спеціальності “Туризм і рекреація” потрібно буде розділити теоретичну і прикладну складові рекреалогії та комплексувати її з курсом туризмології. Зокрема, прикладну частину рекреалогії вивчати на бакалаврському рівні, а теоретико-методологічну – на магістерському. На магістерському рівні можна запропонувати єдиний курс “Туризмологія і рекреалогія” або окремі відповідно теоретико-методологічні дисципліни. Важливо напрацювати і обґрунтувати єдину систему термінів і визначень, яка зможе пояснювати суть туризмології і рекреалогії як наук, їх мету і завдання. Також необхідно виокремити основні концепції туризмології і рекреалогії, які матимуть науково-методичне застосування для проведення досліджень та практичне застосування для виконання конкретних завдань.

Список використаних джерел:

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни “Туризмологія” (для магістрів спеціальності 8.14010301 – Туризмознавство) / В. В. Абрамов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 71 с.
2. Віндюк А. В., Гутова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей “Готельно-ресторанна справа”, “Туризм”. Запоріжжя : НУ “Запорізька політехніка”, 2022. 268 с.
3. Герасименко В. Г. Теорія туризму як складова туризмології / Вісник соціально-економічних досліджень. 2011. Вип. 2 (42). С. 173–180.
4. Кушнірук Ю. С. Рекреалогія: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2015. 148 с.
5. Кручек О.А., Соляник С.Ф., Парубець О.В., Гордієнко С.І. Основи туризмології: навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 234 с.
6. Любіцева О. О., Третьяков О. В. Типізація дестинацій. *Географія та туризм*. Київ : ВГЛ “Обрії”, 2012. Вип. 17. С. 3–9.
7. Любіцева О. О., Мальська М. П., Зінько Ю. В. Географія туризму / Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / [В. К. Федорченко, В. С. Пазенок, О. А. Кручек та ін.]. Київ: ВЦ Академія, 2013. С. 60–87.
8. Любіцева О. О., Мальська М. П., Зінько Ю. В. Концептуальні засади географії рекреації і туризму. *Географія та туризм*. Київ : ВГЛ “Обрії”, 2011. Вип. 11. С. 3–14.
9. Люта Д. А., Сидорук А. В., Товстоп’ятко Ф. Ф. Туризмологія як сучасний міждисциплінарний напрямок дослідження туризму. *Економіка та суспільство*. Вип. 29 / 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-14>
10. Любіцева О. О. Географія туризму: ще раз про предмет дослідження. *Географія та туризм*. Київ : ВГЛ “Обрії”, 2007. Вип. 1. С. 25-30.
11. Масляк П.О. МЗ1 Рекреаційна географія: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 343 с.
12. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни “Рекреаційні комплекси світу” (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання за спеціальністю 242 – Туризм) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : І. Л. Полчанінова, М. М. Покогодна. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 60 с.
13. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. Львів: ННВК “АТБ”, 2022. 200 с.
14. Навчально-методичний комплекс для виконання семінарських та практичних занять з дисципліни “Географія рекреації та туризму” для здобувачів вищої освіти ОР Бакалавр спеціальності 242 Туризм і рекреація / укладач Довгань Н.С., 2024. 19 с.
15. Немець Л.М., Кулешова Г.О., Соколенко А.В. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: Навч.-метод. посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 102 с.
16. Освітньо-професійна програма “Туристична діяльність” другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 242 Туризм і рекреація. Кваліфікація: Магістр з туризму і рекреації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2024. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/OPP_242_master_Turyst_dialnist_2024.pdf
17. Освітньо-професійна програма “Міжнародний туризм” другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальність 242 Туризм і рекреація. Кваліфікація: Магістр з туризму і рекреації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2024. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/OPP-242-Master_Stand-2024-Mizhnarodn-turizm_2024.pdf
18. Освітньо-професійна програма “Туризм” другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю

ІЗ Туризм та рекреація (проект для обговорення). Кваліфікація: Магістр з туризму і рекреації. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. URL: <https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/opp-turyzm-mahistr.pdf>

19. Основи рекреаології (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст]: навч. посіб. / І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусєва, А. В. Замкова. Київ : “Центр учбової літератури”, 2014. 264 с.

20. Писаревський І. М. Конспект лекцій з дисципліни “Рекреаологія” для студентів 2 курсу всіх форм навчання / І. М. Писаревський, А. А. Рябєв, О. І. Угоднікова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекєтова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекєтова, 2017. 93 с.

21. Рекреаологія та рекреаційні комплекси світу (Частина 1): Конспект лекцій / [уклад. Осінська О. Б.]. Львів : ЛТЕУ, 2023. 118 с.

22. Силабус з навчальної дисципліни “Туризмологія і рекреаологія”, що викладається в межах ОПП “Туристична діяльність” другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів спеціальності 242 “Туризм і рекреація” / Мальська М. П., Зінько Ю. В. (розробники). Кафедра туризму. Географічний факультет. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 22 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/course/turyzmolohiia>

23. Силабус нормативного освітнього компонента “Рекреаологія” підготовки магістра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності 242 Туризм і рекреація за освітньо-професійною програмою Туризм. / Ільїна О. В. (розробник). Кафедра туризму та готельного господарства географічного факультету. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 12 с. URL: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

24. Силабус освітньої компоненти “Рекреаологія”. Освітня програма “Туризм” першого (бакалаврського) рівня (денна форма навчання). Спеціальність 242 Туризм, Галузь знань 24 Сфера обслуговування / Макієнко О. А. (розробник). Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. Факультет економіки і менеджменту. Херсон: Херсонський державний університет, 2020. URL: http://www.kspu.edu/About/Faculty/FBP/ChairGenengineerTraining/main_components.aspx

25. Стафійчук В. І. Рекреаологія: навчальний посібник / Стафійчук В. І. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 428 с.

26. Торяник В. М., Сардак С. Е. Джинджоян В. В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В. О. Негодченка. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

27. Туризм і рекреація : бакалаврський курс: навч. посібн. для студентів спеціальності 242 “Туризм і рекреація” першого (бакалаврського) рівня освіти усіх форм навчання. Частина 1. / за ред. проф. Н. В. Якименко-Терещенко. Харків: Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. інт”. 2023. 573 с.

28. Туризмологія (теорія туризму). Навчально-методичний посібник зі спецкурсу / В. С. Пазєнок, В. К. Федорченко, О. А. Кручек, І. М. Мініч. Київ: КУТЕП, 2010. 70 с.

29. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / В. К. Федорченко, В. С. Пазєнок, О. А. Кручек, Т. А. Дьорова, О. О. Любіцева, М. П. Мальська та ін. – Київ: ВЦ Академія, 2013. 368 с.

30. Hladkyi O.V., Mirzodaieva T.V. The development of recreation science as the main theoretical fundamental of tourism integrations. Dniprop. Univer. bulletin, Geology, geography., 26(1), 33–40.

31. Krzymowska-Kostrowicka A. Geoekologia turystyki i wypoczynku. Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN, 1999. 239 s.

МЕТОДОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Костянтин НАКОНЕЧНИЙ¹, Вероніка ГРИЦКУ²

¹Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Чернівці, Україна

²Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області

Чернівці, Україна

Abstract. *The article analyzes the methodology of scientific research in tourism, research principles, common errors, and directions of research and development, including health, education, staff training, and management, with an emphasis on an interdisciplinary approach.*

Key words: *methodology, tourism sector, teaching methods, teaching principles, directions.*

Вивчення туризму як суспільного явища потребує комплексного підходу, що враховує як традиційні, так і інноваційні методи аналізу. Розвиток наукових підходів у цій сфері можливий лише за умови глибокого розуміння механізмів функціонування туристичного ринку, соціокультурних особливостей споживчої поведінки та ефективних методологічних інструментів дослідження. Саме тому систематизація знань і формування цілісної наукової бази в цій сфері є актуальним завданням, яке сприятиме подальшому розвитку як